

[Horn.]

enige i, at friskolen har en naturlig opgave at løse indenfor vort skolevæsen. Når vi lige ser bort fra, at der måske er nogle uheldige tilfælde, hvor man har taget sig opgaver på, som ligger udenfor det, der er friskolens egentlige opgave, har de friskoler, vi har i dag, en pæn placering og kan være det salt, som den offentlige skole måske nu og da kan have brug for.

Jeg går ud fra, at vi fra alle sider erkender, at den 80 pct. grænse, som man fastsatte i 1946, og hvorunder staten ikke kunne gå, nu ligger fast i fremtiden, og at den ikke skal diskuteres oftere. Vi mener, at det er en rimelig ordning også på det økonomiske område at få fastslået, at de forældre eller de kredse, som står bag den pågældende friskole, er parat til at bringe økonomiske ofre for at få den særordning, som nu passer dem.

Med de ændringer, som nu er foreslået på det økonomiske område, og med den ajourføring, som finder sted på anden måde for at tilpasse loven til den udvikling, som er sket, også efter at vi i 1949 fik loven om folkeskolens styrelse og tilsyn, kan vi vel gå ud fra, at friskolen nu for en længere årrække fremover placeres i et roligt og solidt leje, således at denne skole kan stå ved siden af den almindelige folkeskole som udtryk for et frit skolevæsen her i landet.

Der kan måske være enkeltheder i de bestemmelser, som her foreslås, som man kunne ønske at kigge på i udvalget. Det skal vi gerne medvirke til, men vi er iøvrigt parat til at tage forslaget, som det er.

Nu vi taler om det, vil jeg gerne bede den højtærede minister ved lejlighed kigge på en ting, jeg fornylig blev opmærksom på. Der kan jo forekomme det tilfælde, at en privat realskole, som normalt er en selvejende institution eller er båret af en kreds på samme måde som de skoler, der her er tale om, har visse vanskeligheder ved at følge med i udviklingen både med hensyn til lokaler og med hensyn til at skaffe de rigtige materialer frem, og jeg vil derfor bede den højtærede minister om ved lejlighed at få undersøgt, om der er noget om, at de private realskoler nu skulle blive dårligere stillet i forhold til friskolerne. Jeg tænker ikke her på, at man skulle give de realskoler, som drives på mere eller mindre forretnings-

mæssig basis, bedre forhold, men der findes en række realskoler omkring i landkommunerne, som dækker et ganske naturligt behov, og det skulle nødtigt være sådan, at børnene derude, grundet på den pågældende skoles økonomiske forhold, skulle få en dårligere undervisning end den, der gives i tilsvarende skoler i byerne.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til en hurtig og velvillig behandling i det høje ting.

Kr. Juul: Jeg lagde mærke til, at den højtærede undervisningsminister, da han fremsatte det foreliggende lovforslag, udtalte anerkendende ord om friskolen. Disse udtalelser kan jeg give fuld tilslutning til; også jeg mener, det er en uomtvistelig kendsgerning, at friskolen stadig har sin betydning ikke blot for dem, der søger den, men friskolens betydning rækker udover selve friskolen og ind i folkeskolen.

Jeg finder i og for sig ikke anledning til at fremhæve den ene skoleform fremfor den anden. Der kan drives gode skoler indenfor såvel friskole- som folkeskoleformen, men en betingelse for, at skolens arbejde kan lykkes, er, at hjem og skoler finder hinanden i et frugtbart samarbejde. Man hører undertiden, hvor skolefolk samles til drøftelse af de foreliggende problemer, at der tales om opdragelseskrise og disciplinkrise. Hvis det er rigtigt, at vi befinder os i en krise af den art, og det skal jeg ikke benægte muligheden af, tror jeg ikke, det i første række skyldes skolen. Opdragelsen er først og fremmest hjemmenes sag, og jeg tror, der kunne være grund til at rette en appel til hjemmene ud over landet og fremhæve den kendsgerning, at opdragergerningen naturligt er henlagt til forældrene, og at der ingen fulgdod erstatning findes. Man risikerede måske at få det svar: ja, det er godt nok, men i Lovmagere inde på Christiansborg er ved at tage opgaverne fra os, I har en forfærdelig omsorg for den opvoksende slægt, næsten fra før den kommer til verden og forresten livet igennem. Noget er der vel nok om snakken, men trods alt er der plads til forældrene endnu.

Loven af 12. juli 1946 om friskoler gør pladsen større, og de ændringer, der nu foreslås, lægger vel endda yderligere lidt